Реформа управління публічними інвестиціями

секторальний аналіз Єдиного проєктного портфеля держави

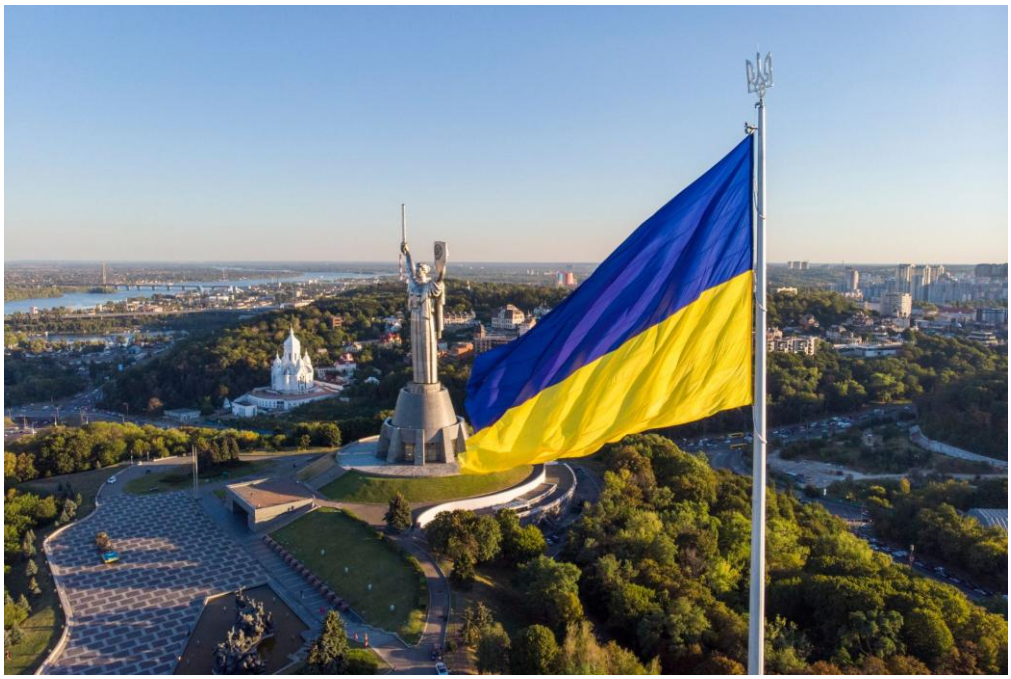

Фото: Canva

Автори:

Микола Кобець
спеціаліст із зелених інвестицій
CEE Bankwatch Network
mykola.kobets@bankwatch.org

Анастасія Нагорна
аналітикиня
Транспорт та навколишнє середовище
anastasiia.nahorna@transportenvironment.org

Костянтин Криницький
начальник відділу енергетики
Екодія
kk@ecoaction.org.ua

Резюме

Система управління публічними інвестиціями (УПІ) в Україні за останні два роки перейшла з площини концепцій у фазу інтенсивного впровадження. Формально закладено майже всі ключові елементи сучасної моделі УПІ: створена Стратегічна інвестиційна рада (СІР), сформовані секторальні портфелі проєктів та програм та Єдиний проєктний портфель (ЄПП) держави (Single Project Pipeline), ухвалений середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій на 2026–2028 роки (СППІ), оновлена методологія підготовки та оцінювання проєктів, включно з вимогами до ТЕО, екологічного та соціального аналізу. Паралельно на базі досвіду системи DREAM відбувається поступовий перехід до створення єдиної інформаційної системи

управління публічними інвестиціями, яка має поєднати інвестиційні ініціативи від локального до національного рівня.

Втім, за цією новою інституційною архітектурою чітко проглядаються певні проблеми та внутрішні суперечності.[1] З самого початку реформування УПІ до середини 2025 року гостро відчувався брак її методологічного забезпечення. В умовах хронічної нестачі часу на розробку різноманітних порядків та методичних рекомендацій, прописаних у Плані заходів з реалізації Дорожньої карти реформування УПІ, не лише спостерігались затримки в їх підготовці, але й страждала якість підготовлених документів. Це призводило до термінологічної невизначеності деяких понять і нерозуміння учасниками процесу (особливо на рівні громад) послідовності їхніх дій.

Наразі Україна вибудовує сучасну структуру управління публічними інвестиціями, узгоджену з вимогами МВФ, донорів та майбутньою інтеграцією з інструментами ЄС. Проте ключові елементи цієї системи поки що закладені переважно на папері чи в тестовому режимі.

ЄПП за своєю сутністю є інструментом національної системи УПІ та спрямований на конкретні інвестиційні проєкти й програми, прив'язані до секторів і територій. Саме за його допомогою проєкти можуть отримувати бюджетне фінансування та залучати кошти міжнародних фінансових інституцій у межах Ukraine Facility.[2] Новий (нещодавно сформований) ЄПП сфокусований переважно на ключових галузях для стійкого відновлення: це енергетика (зокрема модернізація та відновлювані джерела), транспорт і логістика, житлова та комунальна інфраструктура, а також певні промислові та соціальні проєкти, які підтримують регіональний розвиток і відновлення громад. Дуже важливо, щоб цей ЄПП повноцінно використовував можливості такого інструменту макрофінансової, інвестиційної та реформаторської підтримки ЄС, як Ukraine Facility. Окрім названих функцій, він іще й визначає такі рамки та критерії відбору й пріоритизації проєктів, як зелена та цифрова трансформація й урахування екологічних і кліматичних аспектів.[3]

Перша компонента Ukraine Facility (Pillar 1) тісно пов’язана з Планом України,[4] який містить перелік реформ, інвестицій та пріоритетів на період 2024–2027 років та має 15 секторальних розділів. План України має великі блоки, які є скоріше умовами для надання інвестицій: реформи управління, антикорупційні заходи, розвиток бізнес-середовища та фінансових ринків, управління активами. Ці блоки не є напрямками інвестицій. Але якщо порівняти сектори, закладені в План України з

[1] CEE Bankwatch Network, Ukraine’s Single Project Pipeline: The challenges of reforming public investment management, *CEE Bankwatch Network*, 12 November 2025.

[2] Ukraine Facility, Програма підтримки економіки, *Ukraine Facility*, грудень 2025.

[3] Міністерство економіки України, Керівна рада Ukraine Investment Framework розглянула план реалізації другої фази інвестиційної складової Ukraine Facility, *Урядовий портал*, вересень 2024.

[4] Кабінет Міністрів України, План України, *Урядовий портал*, березень 2024.

секторальною структурою СППІ та ЄПП, то перш за все впадає в око відсутність у них таких секторів, як агробізнес та індустрія видобутку критичних матеріалів.

Друга компонента Ukraine Facility (Pillar 2) зокрема націлена на мобілізацію інвестицій шляхом поєднання (змішування) різних джерел фінансування (грантові кошти, позики/гарантії, бюджетні кошти) в одному інвестпроєкті так, щоб зробити його фінансово життєздатним і привабливим для інвесторів. Переважно такі проєкти спрямовані на забезпечення сталості енергетичного сектора, відновлення соціальної інфраструктури та житлового фонду, а також забезпечення захисту населення.

У RDNA 4 (Fourth Rapid Damage and Needs Assessment),[5] окрім оцінки збитків і втрат від війни, чітко визначено дев'ять ключових галузей-пріоритетів для відновлення та реконструкції України (особливо на 2025 рік). Ці галузі потребують **першочергових ресурсів та інвестицій для відбудови** й мають слугувати базою для планування бюджетних, інвестиційних і міжнародних програм підтримки. Це житловий сектор, енергетика, транспорт, освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і засоби для існування, водопостачання та водовідведення, реагування на надзвичайні ситуації та управління вибухонебезпечними предметами. Майже всі ці пріоритетні напрямки (крім соціального захисту та засобів для існування, що не є інвестиційними програмами) знайшли своє відображення в новому ЄПП.

Головне, щоб ЄПП і СППІ стали реальними інструментами управління трансформацією країни. Це надзвичайно важливо для міжнародних партнерів, яким з огляду на брак коштів у державному бюджеті пропонуватиметься можливість фінансування більшої частини інвестиційного портфеля.

На цьому тлі особливого значення набуває аналіз процесу формування ЄПП держави на 2026–2028 роки. Важливо розуміти, наскільки він відображає задекларовані пріоритети, чи узгоджується з бюджетними рамками, чи відкриває простір для проєктів громад і регіонів, чи наближає Україну до європейської логіки партнерства й сталого розвитку та чи консервує стару логіку «ручного» відбору великих інфраструктурних ініціатив. Саме ці питання розглянуті у цьому аналітичному матеріалі.

Станом на грудень 2025 року до ЄПП були включені інвестиційні ініціативи в усіх 12 секторах зазначених в СППІ. При цьому на **три сектори** — «Енергетика», «Транспорт» та «Муніципальна інфраструктура та послуги» (МІП) — припадає майже половина (48,2%) від загальної кількості всіх ініціатив. Водночас заявлені ініціаторами фінансові потреби на виконання проєктів та програм у цих секторах складають 11,89 трлн грн, що становить майже 95% від заявлених загальних потреб фінансування ЄПП (рис. 1).

[5] World Bank Group, Україна — Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA4) : Лютий 2022 — грудень 2024, *World Bank Group,* грудень 2025.

Рис. 1. Секторальна оцінка потреб у фінансуванні інвестиційних проєктів та програм в ЄПП станом на грудень 2025 року, млрд грн.[6]

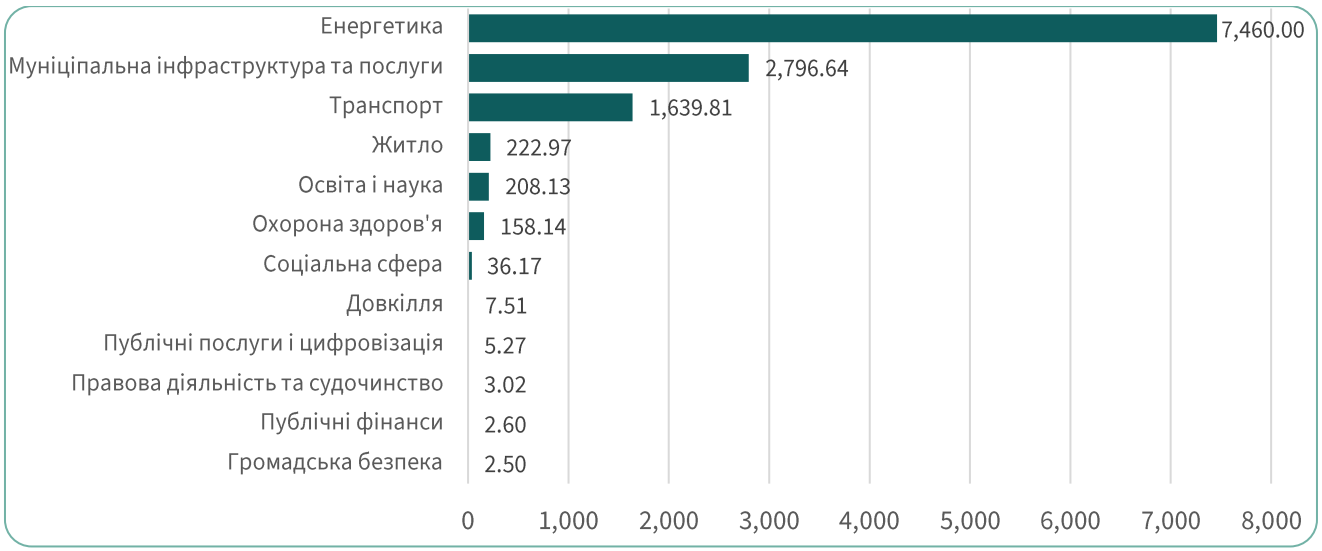

Саме тому ці три сектори були обрані нами для детальнішого аналізу.

Стан формування ЄПП держави

Щоб проєкт або програма потрапили до ЄПП, вони повинні:

- відповідати одному з основних напрямів публічного інвестування;
- пройти процедуру внесення в систему DREAM та автоматичний скринінг засобами цієї системи;[7]
- пройти галузеву (секторальну) оцінку;
- потрапити до відповідного секторального портфеля та пройти пріоритизацію за основними напрямами публічного інвестування;[8]
- пройти експертну оцінку (здійснюється Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства, Мінфіном та Мінрозвитку).

[6] Система управління публічними інвестиціями, Єдиний проєктний портфель держави, *DREAM Аналітика*, 1 грудня 2025.

[7] Оцінка відповідності (скринінг) — автоматизований процес перевірки проєктів і програм на відповідність критеріям напряму публічного інвестування відповідної галузі (сектора), що проводиться за допомогою програмних засобів Єдиної інформаційної системи управління публічними інвестиційними проєктами.

[8] Основні напрями публічного інвестування узгоджуються з завданнями Державної стратегії регіонального розвитку України, галузевих (секторальних) стратегій у розрізі сфер державної політики, регіонів і територій та мають найвищий рівень пріоритетності серед інших напрямів відповідної галузі (сектора) для отримання фінансування.

Після проходження експертної оцінки Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства подає проєкти та програми на розгляд Стратегічної інвестиційної ради для ухвалення рішення про включення їх до ЄПП держави.

Слід розуміти, що **включення до ЄПП не дорівнює автоматичному отриманню фінансування.** Це необхідна, але не достатня умова: далі діють обмеження держбюджету, пріоритети СППІ, можливості співфінансування, готовність до реалізації тощо.

Лише ті проєкти та програми, що включені до галузевого (секторального) проєктного портфеля та відповідають **основним напрямам публічного інвестування**,[9] визначеним у Додатку 1 до СППІ,[10] можуть бути включені в Єдиний проєктний портфель публічних інвестицій держави та, відповідно, зможуть отримати фінансування за рахунок коштів державного бюджету та/або з наданням державної підтримки.

Формування нового ЄПП почалось 29 серпня 2025 року. Тоді згідно з рішенням CIP до нього внесли 149 інвестиційних ініціатив, а саме 89 проєктів (з орієнтовною вартістю 7,28 трлн грн) та 60 програм (з орієнтовною вартістю 4,11 трлн грн). З них 75 проєктів та програм уже діяли,[11] а 74 були новими ініціативами. На першому етапі формування ЄЄ до нього внесли проєкти та програми в 11 галузях економіки. **Всі проєкти та програми ініціювали виключно центральні органи виконавчої влади (ЦОВ), державні підприємства та акціонерні товариства, в яких частка держави перевищує 50%.** Заявлені потреби в фінансуванні всіх цих ініціатив склали фантастичну суму в 11,39 трлн грн.[12]

Згодом (22 жовтня 2025 року) рішенням CIP до державного ЄПП додатково включили ще 42 проєкти та 4 інвестиційні програми на загальну суму понад 1,1 трлн грн.[13] Зокрема оновлення відбулось в 6 секторах портфеля, а також додалося 3 проєкти в новому секторі «Громадська безпека».

Наповнення ЄПП новими проєктами та програмами триває. Станом на початок грудня 2025 року ЄПП налічує вже 195 інвестиційних ініціатив (131 інвестиційний проєкт та 64 програми) в 12 галузях (секторах) з загальною потребою у фінансуванні в розмірі 12,54 трлн грн.[14]

---

[9] Основні напрями публічного інвестування — це найпріоритетніші тематичні «фокуси» (напрями дій) у межах пріоритетних галузей/секторів. Вони конкретизують, у що саме держава (чи регіон/громада) планує вкладати публічні кошти в середньостроковій перспективі відповідно до цілей державної політики та стратегій.

[10] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026–2028 роки, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України,* 1 грудня 2025.

[11] У розділі аналітики системи DREAM відсутня інформація про те, які проєкти та програми в новому ЄПП уже діють.

[12] Кабінет Міністрів України, Стратегічна інвестиційна рада схвалила Єдиний проєктний портфель публічних інвестицій на 2026 рік, *Урядовий портал,* 4 вересня 2025.

[13] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Оновлено Єдиний проєктний портфель публічних інвестицій держави, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*, 25 жовтня 2025.

[14] Система управління публічними інвестиціями, Єдиний проєктний портфель держави, *DREAM Аналітика*, 1 грудня 2025.

У системі DREAM зазначається, що 39 проєктів перебувають на стадії **попереднього** інвестиційного техніко-економічного обґрунтування (ТЕО), а 92 — на стадії інвестиційного ТЕО, а **всі програми перебувають на стадії підготовки**. На теперішньому етапі DREAM не надає інформації, які з проєктів і програм уже перебувають на стадії виконання та скільки коштів на їх виконання уже виділили та використали. Отримати таку інформацію (але також вельми умовно) можна лише на сайті Міністерства фінансів України,[15] де деякі з проєктів та програм ЄПП у переліку мають позначку «на основі існуючого». В подальшому аналізі ці програми та проєкти ми вважатимемо діючими (тими, що вже виконуються).

Секторальний аналіз ЄПП держави

Під час проведення секторального аналізу проєктів і програм, уже внесених до ЄПП держави, проводилась оцінка: загальної кількості проєктів і програм у секторі; їх спрямованості (розподілу на рівні підсекторів); співвідношення нових проєктів і програм до діючих; відповідність проєктів і програм основним напрямам публічних інвестицій; а також зіставлення заявленої вартості виконання проєктів та програм з середньостроковим бюджетним плануванням інвестиційної діяльності та можливостями бюджету.

Наразі можна констатувати, що новий (ухвалений у 2025 році) ЄПП сфокусований переважно на ключових для стійкого відновлення галузях. Це енергетика (зокрема модернізація та відновлювані джерела), транспорт і логістика, житлова та комунальна інфраструктура, а також певні промислові й соціальні проєкти, які підтримують регіональний розвиток і відновлення громад. Такий фокус дещо відрізняється від спрямованості Плану України, що є планом реформ європейського інструменту Ukraine Facility і спрямований на ширший спектр напрямів, у тому числі стратегічні галузі промисловості, критично важливу сировину, агрохарчовий сектор, зелену й цифрову трансформацію, а також реформи управління і підтримку малих та середніх підприємств. Але саме в Плані України та Ukraine Facility закладені європейські підходи до екологічних стандартів та необхідності досягнення кліматичних цілей, сталого розвитку та необхідних інституційних змін. При цьому очікується, що фінансування як бізнес-складника, так і проєктів муніципалітетів здійснюватиметься через програми міжнародних фінансових інституцій з Інвестиційної рамки для України.[16]

Функціонал системи DREAM поступово розширюється, в ньому з'являються нові розділи та функції. На початку грудня в системі почав працювати блок надання інформації щодо результатів експертної оцінки публічних інвестиційних проєктів та програм.[17] На сьогодні за допомогою цього функціоналу можна ознайомитись **з результатами експертної оцінки проєктів і програм тільки національного**

[15] Міністерство фінансів України, Єдиний проєктний портфель публічних інвестицій держави, *Міністерство фінансів України*, 3 грудня 2025.

[16] Ukraine Investment Framework, Strategic orientations for Ukraine Investment Framework 2024–2027, *Ukraine Investment Framework Coordination Office*, 2025.

[17] Система управління публічними інвестиціями, Експертна оцінка проєктів і програм, *DREAM Аналітика*, 10 грудня 2025.

рівня, проведеної Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства, Мінфіном та Мінрозвитку перед поданням результатів до CIP з пропозиціями щодо їх включення до ЄПП. Результати експертної оцінки надані у вигляді опитувальника на базі 5 cases model. Екологічний, кліматичний та соціальний складники при оцінці програм зведені до відповіді на одне запитання — «Чи достатньо визначені потенційні ризики, пов'язані із реалізацією програми (включаючи економічні, екологічні, соціальні тощо)?».

Надані результати експертної оцінки 66 зареєстрованих у системі DREAM інвестиційних програм. 37 із них рекомендували для включення в ЄПП, хоча в трьох програмах із цього переліку економічні, екологічні та соціальні ризики були визначені лише частково, а **в 24 — узагалі не визначені**.

Оцінка проєктів включає сім питань, пов'язаних з екологією, кліматом та цілями сталого розвитку, проте вони не є ключовими для надання рекомендації щодо включення проєкту до ЄПП. Функціонал DREAM показує, що за результатами експертної оцінки з 208 розглянутих проєктів національного рівня 101 проєкт рекомендували для включення в ЄПП, з яких у 68 не проводили навіть базової оцінки потенційного внеску у досягнення довкіллєвих і кліматичних цілей та базового аналізу відповідності принципу DNSH.

Муніципальна інфраструктура та послуги

Згідно з СПППІ на 2026–2028 роки інвестиційні проєкти та програми в цій галузі мають бути спрямовані на модернізацію систем водопостачання і водовідведення в населених пунктах, підвищення енергоефективності в громадських будівлях, а також на розбудову та відновлення муніципальної інфраструктури.[18] Відповідно до СПППІ в цьому секторі є 5 основних[19] та 8 неосновних напрямів інвестування.

Секторальний портфель державного рівня, розміщений у системі DREAM, містить 25 інвестиційних проєктів та 32 програми з орієнтовною вартістю всіх ініціатив 2 876,16 млрд грн. З них до ЄПП

[18] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026–2028 роки, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України,* 1 грудня 2025.

[19] До **основних напрямів інвестування** в цьому секторі належать:
- відновлення, розвиток та модернізація інфраструктури централізованого водопостачання та водовідведення, в тому числі з впровадженням альтернативних джерел енергії;
- розбудова та відновлення муніципальної інфраструктури субнаціональних органів влади;
- підвищення енергоефективності в громадських будівлях;
- відновлення, модернізація та захист об'єктів критичної інфраструктури для забезпечення їх стійкості до загроз та безперервності надання життєво важливих послуг;
- удосконалення системи управління відходами від руйнувань, відходами будівництва та знесення.

держави станом на початок грудня 2025 року включили тільки 16 проєктів та 28 програм, сукупна орієнтовна вартість виконання яких складає 2 790 млрд грн (табл. 1).

Таблиця 1. Загальний огляд сектора «Муніципальна інфраструктура та сервіси» станом на грудень 2025 року.

Орієнтовний граничний сукупний обсяг публічних інвестицій згідно з СППІ:		
Роки		**Орієнтовна вартість, млрд грн**
2026		5,83
2026-2028		12,64
Інвестиційні ініціативи, включені до ЄПП за рішенням СІР:	**Кількість**	**Орієнтовна вартість, млрд грн**
Проєкти (з них діючі)	16 (8)	66,64 (52,15)
Програми (з них діючі)	28 (8)	2 730 (260)
Усього інвестиційних ініціатив	**44**	**2 790**

Граничний обсяг фінансування проєктів та програм в цьому секторі на 2026 рік в СППІ встановлений на рівні 5,83 млрд грн (що складає лише 0,21% від загальних потреб уже внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив та менш ніж 2% від потреби для завершення діючих проєктів і програм). Усього на середньостроковий термін (2026–2028 роки) на виконання інвестиційних ініціатив у цьому секторі передбачено 12,64 млрд грн сукупного обсягу публічних інвестицій. Ця сума може покрити лише 0,45% від фінансових потреб внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив та лише 4,2% від потреби для завершення діючих проєктів і програм (рис. 2).

Рис. 2. Порівняння орієнтовних фінансових потреб проєктів і програм сектора «Муніципальна інфраструктура та послуги» з фінансуванням, передбаченим в СППІ, млрд грн.

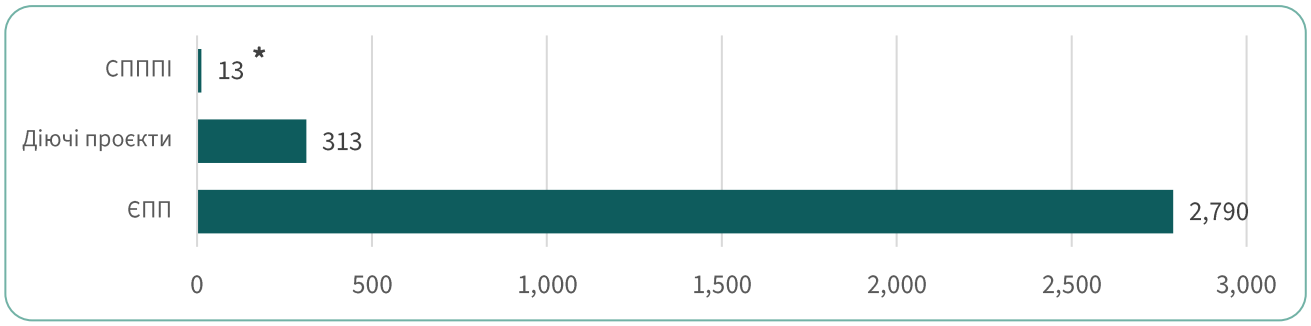

* що становить 0,45% від орієнтовної вартості ЄПП або 4,2% від бюджету діючих проєктів

Сектор ЄПП «Муніципальна інфраструктура та послуги» має 8 підсекторів. Станом на 1 грудня 2025 року до ЄПП внесені проєкти та програми з 5 підсекторів, а саме:

- Водопостачання та водовідведення
- Розбудова та відновлення інфраструктури субнаціональних органів
- Містобудування, благоустрій
- Захисні споруди об'єктів інфраструктури
- Відходи руйнувань

Проєкти та програми в підсекторах «Управління побутовими відходами», «Теплопостачання» та «Туристичні послуги» станом на початок грудня 2025 року в ЄПП відсутні. Розподіл проєктів та програм за підсекторами наведений у табл. 2.

Таблиця 2. Сектор ЄПП «Муніципальна інфраструктура та послуги — загальна кількість інвестиційних ініціатив та їх заявлена орієнтовна вартість станом на грудень 2025 року.

Підсектор	Кількість проєктів	Орієнтовна вартість, млрд грн	Кількість програм	Орієнтовна вартість, млрд грн
Водопостачання та водовідведення	9	61,37	5	909,86
Розбудова та відновлення інфраструктури субнаціональних органів	4	4,95	18	890,63
Захисні споруди об’єктів інфраструктури	3	0,31	1	200,26
Містобудування, благоустрій	0	0	3	205,11
Відходи руйнувань	0	0	1	520,00
Усього	**16**	**66,63**	**28**	**2 725,86**

За даними Мінфіну з 44 внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив 16 (8 проєктів та 8 програм) є діючими, тобто такими, що потребують першочергового фінансування для завершення. До діючих програм у цьому секторі належать такі:

- Програма відновлення України III[20]
- Будівництво захисних споруд від ураження безпілотними літальними апаратами та ракетами на об'єктах енергетичної інфраструктури[21]
- Енергоефективність громадських будівель в Україні[22]
- Енергоефективність у громадах[23]
- Відновлення енергозабезпечення у зимовий період та постачання енергетичних ресурсів[24]
- Програма з відновлення України[25]
- Надзвичайна кредитна програма для відновлення України[26]
- Програма розвитку муніципальної інфраструктури України[27].

Серед затверджених CIP інвестиційних ініціатив у секторі є програма «Рішення для відновлюваної енергетики (RES)», [28] започаткована Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури України. Програма розрахована на три роки та спрямована на досягнення ключових результатів у **підвищенні комплексної енергоефективності громадських будівель** шляхом впровадження енергоефективних заходів з реновації та використання рішень з відновлюваної енергетики. Джерелом фінансування програми цієї програми є грантові кошти Європейського інвестиційного банку (ЄІБ)[29]. Грантовою угодою передбачені такі можливі рішення з RES:

- фотоелектричні системи без акумуляторних батарей: придатні дахи, автостоянки чи інтегровані фасади для встановлення фотоелектричних панелей;
- фотоелектричні системи з акумуляторними батареями: придатні дахи, автостоянки чи інтегровані фасади для встановлення фотоелектричних панелей;

---

[20] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 050825-526B870F, *DREAM*, грудень 2025.

[21] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 060825-7846A759, *DREAM*, грудень 2025.

[22] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 060825-D641F54E, *DREAM*, грудень 2025.

[23] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 070825-2D31BBDB, *DREAM*, грудень 2025.

[24] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 080825-5FBA0295, *DREAM*, грудень 2025.

[25] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 080825-5FBA0295, *DREAM*, грудень 2025.

[26] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 110825-B8DE2FAA, *DREAM*, грудень 2025.

[27] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 120825-A6E5C203, *DREAM*, грудень 2025.

[28] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 020925-9C3A741E, *DREAM*, грудень 2025.

[29] Верховна Рада України, Грантова угода про надання технічної допомоги для інвестицій та закупівель «Рішення для відновлюваної енергетики (RES)» між Україною та Європейським інвестиційним банком, *сайт Верховної Ради України*, 10 лютого 2025.

- сонячні теплові системи;
- системи опалення на біомасі;
- геотермальні теплові насоси;
- теплові насоси типу «повітря-вода».

Однак у програмі передбачено лише одне технічне рішення, а саме — встановлення фотоелектричних систем з акумуляторними батареями на об'єктах соціальної інфраструктури (закладах охорони здоров'я та освіти). Грантова угода передбачає виконання робіт на 130 об'єктах (це індикатор виконання угоди), проте в програмі закладено встановлення сонячних панелей лише на 50 громадських будівлях.

Інша програма Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України — «Програма розвитку мережі ТЕЦ на твердому паливі (RDF/SRF)» [30] з заявленою потребою фінансування 34,57 млрд грн. Програма має на меті створити інноваційну, масштабовану **систему управління твердими побутовими відходами (ТПВ)** в Україні шляхом впровадження кластерної мережі регіональних центрів, які забезпечують повний цикл: сортування відходів → виробництво альтернативного палива (RDF/SRF) → будівництво чи переобладнання ТЕЦ, здатних працювати на альтернативному паливі → генерація тепла та електроенергії на ТЕЦ. Як стратегічний документ, на якому базується ця програма, вказано Державну стратегію регіонального розвитку на 2021–2027 роки. Жодної згадки про Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030 року та Національний план управління відходами до 2033 року програма не містить.

Також слід зазначити, що в самому Національному плані паливо отримане з відходів (RDF) та відновлюване тверде паливо з відходів (SRF) напряму майже не згадуються. Лише в Плані заходів з реалізації Нацплану передбачено розроблення **проєкту акта про затвердження технічних вимог виробництва та використання палива, отриманого з відходів (RDF/SRF)** з терміном виконання на 2028 рік. Доцільність саме енергетичного використання відходів також викликає сумнів з огляду на те, що, наприклад, в ЄС RDF/SRF жорстко «прив'язане» до екологічного дозволу та найкращих доступних технологій (Best Available Technologies — BAT) і регулюється через політику поводження з відходами, циркулярну економіку та екологічні/енергетичні правила. При цьому енергетичне використання відходів допускається як інструмент для залишкових (непридатних до перероблення) фракцій і не повинно підривати роздільний збір відходів, їх повторне використання, рециклінг та інше відновлення.[31]

[30] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 130825-0B54311B, *DREAM*, грудень 2025.

[31] CEE Bankwatch Network, Чисте централізоване опалення: найкращі технології та приклади практичного застосування, *CEE Bankwatch Network*, 18 грудня 2025.

Деякі програми, включені до ЄПП в цьому секторі, попри їхню безперечну культурну та соціальну важливість для розвитку громад, на наш погляд, не є першочерговими та невідкладними. Це, наприклад, такі ініційовані Міністерством розвитку громад та територій України програми, як «Маршрути місцями пам'яті»[32] (845,6 млн грн) та програма «Будівництво урбан парків в громадах»[33] (261 млн грн).

Також не зовсім зрозуміло, чому проєкти Державного підприємства водних шляхів «Укрводшлях» включили до сектора **«Муніципальна інфраструктура та сервіси»** за напрямом інвестування «Відновлення, модернізація та захист об'єктів критичної інфраструктури для забезпечення їх стійкості до загроз та безперервності надання життєво важливих послуг». Ідеться про проєкти:

- Відновлення ВП «Середньодніпровський судноплавний шлюз» ДП «УКРВОДШЛЯХ» після ракетної атаки РФ»[34] (81,6 млн грн) та
- Виготовлення проєкту «Реконструкція судноплавних шлюзів з влаштуванням фізичного захисту елементів критичної інфраструктури»[35] (7,5 млн грн).

Такі об'єкти, як шлюзи, не належать до муніципальної інфраструктури. Тож логічно було б бачити їх у секторі «Транспорт».

Енергетика

Згідно з СППІ на 2026–2028 роки інвестиційні проєкти та програми в цьому секторі мають бути спрямовані на розвиток та модернізацію енергетичної інфраструктури. Публічні інвестиції спрямовуватимуться на розвиток видобутку газу та нафти, а також на створення нових, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення діючих об'єктів енергетичної інфраструктури. [36] Відповідно до СППІ в цьому секторі є 8 основних[37] та 7 неосновних напрямів інвестування.

---

[32] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 120825-7F85DB8A, *DREAM*, грудень 2025.

[33] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 060825-F8374FAE, *DREAM*, грудень 2025.

[34] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 080825-8C8578F3, *DREAM*, грудень 2025.

[35] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 071025-D72423FB, *DREAM*, грудень 2025.

[36] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026-2028 роки, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*, 1 грудня 2025.

[37] До основних напрямів інвестування в цьому секторі належать:
- розвиток і видобуток газу та нафти;
- транспортування газу;
- створення нових, розширення, реконструкція, технічне переоснащення діючих об'єктів енергетичної інфраструктури;
- модернізація та розвиток розподільчих електричних мереж із впровадженням технологій «розумних мереж»;
- модернізація/відновлення встановлених генеруючих потужностей;
- будівництво вітроенергетичних потужностей;
- будівництво потужностей малої гідроенергетики;
- будівництво нових генеруючих потужностей.

Розміщений у системі DREAM **секторальний портфель «Енергетика»** державного рівня налічує 66 інвестиційних проєктів з загальною орієнтовною вартістю 7 650 млрд грн. З них до **ЄПП** держави станом на початок грудня 2025 року включені тільки 50 проєктів, сукупна орієнтовна вартість виконання яких складає 7 460 млрд грн (табл. 3).

Таблиця 3. Загальний огляд сектора «Енергетика» станом на грудень 2025 року.

Орієнтовний граничний сукупний обсяг публічних інвестицій згідно з СППІ:		
Роки		**Орієнтовна вартість, млрд грн**
2026		75,47
2026-2028		120,83
Інвестиційні ініціативи, включені до ЄПП за рішенням СІР:	**Кількість**	**Орієнтовна вартість, млрд грн**
Проєкти (з них діючі)	50 (10)	7 460 (101,97)
Програми (з них діючі)	0 (0)	0 (0)
Усього інвестиційних ініціатив	**50**	**7 460**

Граничний обсяг фінансування проєктів та програм у цьому секторі на 2026 рік в СППІ встановлений на рівні 75,47 млрд грн (що складає близько 1% від загальних потреб вже внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив та 74% від потреби для завершення діючих проєктів). Усього на середньостроковий термін (2026–2028 роки) на виконання інвестиційних ініціатив у цьому секторі передбачено 120,83 млрд грн. Ця сума покриває 1,6% від внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив, але її цілком **вистачає для завершення вже діючих проєктів** (рис. 3).

Рис. 3. Порівняння орієнтовних фінансових потреб проєктів і програм сектора “Енергетика” з передбаченим в СППІ фінансуванням, млрд грн.

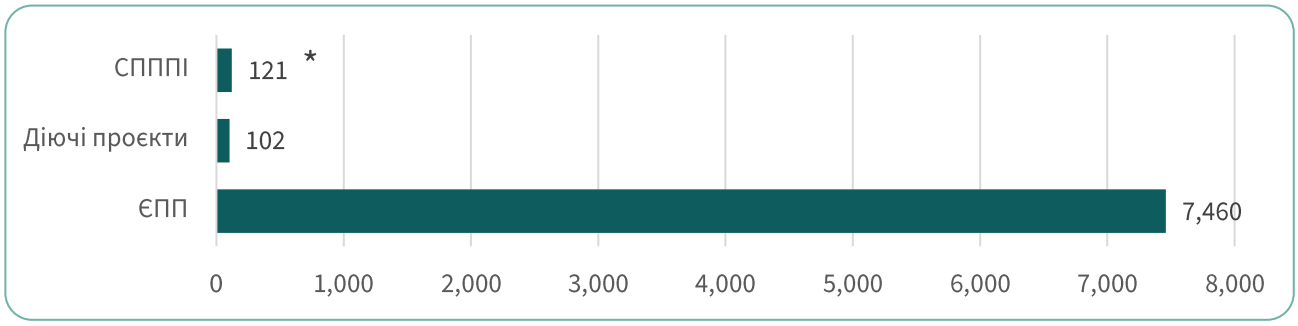

* що становить 1,6% від орієнтовної вартості ЄПП або 118% від бюджету діючих проєктів

Сектор ЄПП **«Енергетика»** має 4 підсектори. Наразі до ЄПП внесено проєкти та програми з 3 підсекторів, а саме:

- Нафтогазова промисловість
- Електроенергетика
- Відновлювальні джерела енергії та альтернативні види палива.

Наразі в СПІ на 2026–2028 роки не існує підсектора «Ядерна енергетика». При цьому принаймні 6 інвестиційних проєктів у секторі «Енергетика» ініційовані АТ «Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"» та безпосередньо належать до сфери ядерної енергетики:

- Будівництво енергоблоків №№ 3, 4 Хмельницької АЕС[38]
- Проєктування та виробництво турбінних установок, призначених для енергоблоків №№ 3, 4 Хмельницької АЕС[39]
- Нове будівництво енергоблоків №№ 5, 6 з реакторною установкою АР1000 на майданчику Хмельницької АЕС[40]
- Зведена програма підвищення безпеки та надійності обладнання АЕС (ЗПБНО)[41]
- Нове будівництво. Технологічний комплекс з виробництва тепловиділяючих збірок[42]
- Модернізація ЦВТ парової турбіни К-1000-60/3000 енергоблока № 2 філії «ВП "Хмельницька АЕС"»

Проте всі ці проєкти в ЄПП зараховані до підсектора «Електроенергетика». Проєкт «Технологічний комплекс з виробництва тепловиділяючих збірок» передбачає будівництво підприємства з виготовлення ядерного палива, на якому виконуються операції зі збирання тепловиділяючих збірок і твелів. Зарахування його до такого основного напряму інвестування, як «створення нових, розширення, реконструкція, технічне переоснащення діючих об'єктів енергетичної інфраструктури (високовольтні лінії електропередачі, підстанції, високовольтне обладнання, тощо)», виглядає штучним.

[38] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 040825-FDC32BEF, *DREAM*, грудень 2025.

[39] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 070825-EA2920D1, *DREAM*, грудень 2025.

[40] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 080825-9B1278B8, *DREAM*, грудень 2025.

[41] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 060825-44DBA340, *DREAM*, грудень 2025.

[42] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 240925-A7F1E032, *DREAM*, грудень 2025.

Перші три проєкти з цього переліку можна зарахувати до категорії «red flag». Україна має забезпечити максимальну прозорість і обґрунтованість рішень у сфері атомної енергетики, враховуючи не лише поточні потреби, а й довгострокові наслідки для екологічної та техногенної безпеки. Добудова енергоблоків №№ 3, 4 Хмельницької АЕС суперечить заявам уряду про необхідність децентралізації енергопостачання для збільшення надійності системи. Також будівництво будь-яких атомних об'єктів вимагає суворого дотримання встановлених норм, процедур і міжнародних зобов'язань. Спроби прискорення цього процесу без належної підготовки несуть суттєві ризики не лише для нинішнього, але й для майбутніх поколінь. Детальна аргументація проти реалізації цих проєктів наведена в спільній публікації українських ГО «Екодія» та «Екоклуб» з Фондом Гайнріха Бьолля.[43]

Розподіл проєктів за підсекторами наведений у табл. 4.

Таблиця 4. Сектор ЄПП «Енергетика» — загальна кількість інвестиційних ініціатив та їх заявлена орієнтовна вартість станом на грудень 2025 року.

Підсектор	Кількість проєктів	Орієнтовна вартість, млрд грн
Електроенергетика	40	7 340,05
Відновлювальні джерела енергії та альтернативні види палива	5	85,14
Нафтогазова промисловість	5	33,14
Усього	**50**	**7 458,33**

За даними Мінфіну з 50 внесених до ЄПП інвестиційних проєктів 10 є діючими (тобто такими, що згідно з Бюджетним кодексом потребують першочергового фінансування для їх завершення), а саме:

- Закупівля верстатів КРС та покращення енергоефективності АТ «Укргазвидобування»[44]
- Реабілітація гідроелектростанцій[45]
- Проєкт розширення Північного регіону[46]

[43] Центр екологічних ініціатив «Екодія», Аналітична довідка щодо особливостей добудови 3 та 4 блоків Хмельницької атомної станції та спорудження нових блоків (5, 6), *Екодія*, 2024.

[44] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 050825-0B41D3D8, *DREAM*, грудень 2025.

[45] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 050825-DA660C46, *DREAM*, грудень 2025.

[46] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 060825-2D2373E0, *DREAM*, грудень 2025.

- Аварійне відновлення гідроелектростанцій[47]
- Модернізація та відновлення об'єктів генерації гідроелектростанцій ПрАТ «Укргідроенерго» (Підтримка енергетичного сектора)[48]
- Підтримка стабільності та відновлення «Укргідроенерго» (Відновлення обладнання для підвищення експлуатаційної стійкості та надійності гідроелектростанцій)[49]
- Другий проєкт з передачі електроенергії[50]
- Україна — Підвищення стійкості енергосистеми для європейської інтеграції енергомережі (Встановлення гібридних систем з виробництва електроенергії в ПрАТ «Укргідроенерго»)[51]
- Відновлення енергозабезпечення у зимовий період та постачання енергетичних ресурсів (Re-PoWER)[52]
- Проєкт підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій).[53]

5 проєктів з цього переліку з загальним бюджетом близько 54 млрд грн ініційовані приватною акціонерною компанією «Укргідроенерго». Очікується, що незабаром компанія має отримати фінансовий пакет (позика до 75 мільйонів євро від ЄБРР та до 20 мільйонів євро інвестиційних грантів від міжнародних донорів) у рамках Ukraine Investment Framework (Pillar II Ukraine Facility). Фінансування покриватиме постачання критично важливого обладнання для гідроелектростанцій, включно з аварійним резервом електрообладнання, а також консультаційні послуги для реалізації проєкту.[54]

Багато проєктів, пов'язаних з використанням відновлюваних джерел енергії, розкидані по інших секторах ЄПП. При цьому в енергетичному секторі ЄПП налічується всього 5 проєктів у сфері «Відновлювальні джерела енергії та альтернативні види палива», з яких 4 мають основний напрям інвестування «Будівництво вітроенергетичних потужностей» (загалом близько 500 МВт). Однак дивує те, що всі вони ініційовані дочірнім підприємством НАК «Нафтогаз України» — ДП «Нафтогаз

[47] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 070825-1B2BC061, *DREAM*, грудень 2025.

[48] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 070825-3E80699B, *DREAM*, грудень 2025.

[49] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 070825-3F435287, *DREAM*, грудень 2025.

[50] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 110825-44801377, *DREAM*, грудень 2025.

[51] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 110825-B8920D25, *DREAM*, грудень 2025.

[52] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 110825-BBD35E00, *DREAM*, грудень 2025.

[53] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 110825-C8D5F273, *DREAM*, грудень 2025.

[54] European Bank for Reconstruction and Development, EBRD and EU support Ukraine's energy security with €75 million for hydropower, *EBRD*, 8 January 2025.

Біоенергія». Воно займається впровадженням альтернативних джерел енергії, біоенергетикою та тепловими мережами на біомасі й зовсім не має досвіду у вітроенергетиці.

Транспорт

Згідно з СПІ на 2026–2028 роки інвестиційні проєкти та програми в цій галузі мають бути спрямовані на модернізацію автомобільних доріг, розбудову мереж залізничного сполучення та розвиток міського транспорту. Заплановані також програми розвитку та забезпечення безпеки дорожнього руху орієнтовані на відновлення і розвиток конкурентоспроможної та ефективної транспортної системи, інтегрованої до транс'європейської транспортної мережі, відповідно до політики та стандартів Європейського Союзу.[55] Згідно з СПІ в цьому секторі є 6 основних[56] та 6 неосновних напрямів інвестування.

Таблиця 5. Загальний огляд сектора «Транспорт» станом на грудень 2025 року.

Орієнтовний граничний сукупний обсяг публічних інвестицій згідно СППІІ:		
Роки		**Орієнтовна вартість, млрд грн**
2026		27,67
2026-2028		198,15
Інвестиційні ініціативи, включені до ЄПП рішенням CIP:	Кількість	Орієнтовна вартість, млрд грн
Проєкти (з них діючі)	44 (19)	732,82 (246,89)
Програми (з них діючі)	6 (1)	906,98 (16,67)
Усього інвестиційних ініціатив	**50**	**1 640**

Сектор ЄПП **«Транспорт»** має 7 підсекторів. Поки що до ЄПП внесені проєкти та програми з 4 підсекторів, а саме:

[55] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026-2028 роки, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України,* 1 грудня 2025.

[56] До основних напрямів інвестування в цьому секторі належать:
- комплексний розвиток громадського транспорту та міської інфраструктури;
- розбудова та відновлення інфраструктури автомобільних доріг загального користування;
- запровадження плати за проїзд автомобільними дорогами загального користування державного значення;
- забезпечення ефективності та безперервності пасажирських і вантажних перевезень;
- забезпечення стійкого функціонування залізничного транспорту;
- розвиток та розбудова прикордонної інфраструктури з країнами Європейського Союзу та Республікою Молдова.

- Громадський транспорт
- Автомобільний транспорт та дорожнє господарство
- Залізничний транспорт
- Автомобільні пункти пропуску через державний кордон.

Наразі в ЄПП відсутні проєкти в підсекторах «Авіаційний транспорт», «Морський та річковий транспорт» та «Пошта». Розподіл проєктів за підсекторами наведений у **табл. 6.**

Таблиця 6. Сектор ЄПП «Транспорт» — загальна кількість інвестиційних ініціатив та їх заявлена орієнтовна вартість станом на грудень 2025 року.

Підсектор	Кількість проєктів	Орієнтовна вартість, млрд грн	Кількість програм	Орієнтовна вартість, млрд грн
Громадський транспорт	5	54,94	1	486,13
Залізничний транспорт	23	232,20	2	131,52
Автомобільні пункти пропуску через державний кордон	4	2,02	1	16,67
Автомобільний транспорт та дорожнє господарство	12	443,66	2	272,66
Всього	**44**	**732,82**	**6**	**906,98**

Граничний обсяг фінансування проєктів та програм у цьому секторі на 2026 рік в СПІ встановлений на рівні 27,67 млрд грн (що складає лише 1,67% від загальних потреб уже внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив та 10,5% від потреби для завершення діючих проєктів та програм). Усього на середньостроковий термін (2026–2028 роки) на виконання інвестиційних ініціатив у цьому секторі передбачено 198,15 млрд грн, що може покрити лише 12,1% від фінансових потреб внесених до ЄПП інвестиційних ініціатив або 75% від потреби для завершення вже діючих проєктів та програм (рис. 4.).

Рис. 4. Порівняння орієнтовних фінансових потреб сектора «Транспорт» з фінансуванням, передбаченим в СППІ, млрд грн.

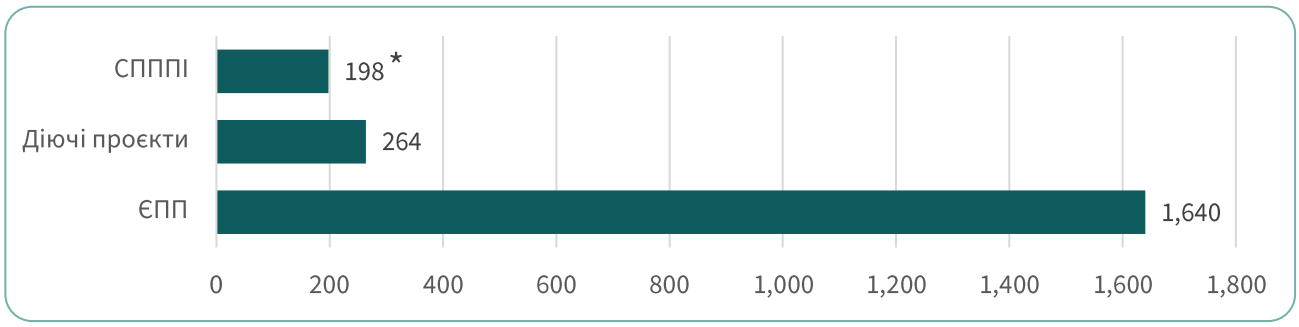

* що становить 12,1% від орієнтовної вартості ЄПП або 75% від бюджету діючих проєктів

18 червня 2025 року в секторі «Транспорт» у систему DREAM одночасно три «мегапроєкти» загальною вартістю 554 млрд грн, або понад 12 млрд євро:

- Реконструкція автомобільної дороги М-07 Київ–Ковель–Ягодин (на м. Люблін)[57] — 120 млрд грн
- Реконструкція автомобільної дороги М-30 Стрий–Умань–Дніпро–Ізварине (через міста Вінницю, Кропивницький)[58] — 300 млрд грн
- Розбудова автомобільної дороги загального користування державного значення М-15 Одеса–Рені (на місто Бухарест)[59] — 134 млрд грн.

У системі DREAM зазначено, що всі ці проєкти **перебувають на стадії реалізації**.

У подальшому (вже в серпні 2025 року) проєкт реконструкції дороги М-30 включили до нового ЄПП з індикацією, що проєкт перебуває на стадії інвестиційного ТЕО, а потрібний обсяг фінансування складає 302 млрд грн.[60] Середня ціна будівництва нових доріг (категорія I), заявлена «Укравтодором» у 2020 році за кілометр, становила 170,6 млн грн. Вартість капітального ремонту доріг на кілометр коливалася від 60 до 100 млн грн. Отже, реконструкція 950 км дороги М-30 вимагатиме від 57 до 162 млрд грн. Однак заявлена потреба у реконструкції доріг перевищує 300 млрд грн. За даними «Укравтодору» за 2020 рік, це майже вдвічі більше, ніж будівництво дороги з нуля. Оскільки детальної оцінки вартості дорожнього будівництва в системі DREAM немає, ми не можемо перевірити, чи ці цифри завищені й чи взагалі мають сенс. Однак, враховуючи попередні скромніші оцінки «Укравтодору», вони здаються досить високими.

[57] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 180625-51486612, *DREAM*, червень 2025.

[58] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 180625-AA39A3F3, *DREAM*, червень 2025.

[59] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 180625-9DEA9DCA, *DREAM*, червень 2025.

[60] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 050825-0109BD1D, *DREAM*, червень 2025.

Також до нового ЄПП включили 2 проєкти, пов'язані з дорогою загального користування державного значення М-15, а саме:

- Розбудова автомобільної дороги загального користування державного значення М-15 Одеса–Рені (на місто Бухарест)[61] — вартістю близько 52 млрд грн (на стадії розробки попереднього інвестиційного ТЕО), та
- Капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення М-15 Одеса–Рені (на місто Бухарест). Влаштування майданчика для стоянки транспортних засобів і відпочинку учасників дорожнього руху на км 307 + 070 (зліва)[62] — вартістю близько 246 млн грн (на стадії інвестиційного ТЕО).

Привертають увагу велика розбіжність у вартості проєктів з розбудови дороги М-15 — 52 млрд грн у серпні проти 134 млрд грн у червні — та зміна статусу проєкту з «реалізується» на «інвестиційне ТЕО».

На наш погляд, проєкт «Завершення будівництва метрополітену у місті Дніпропетровську»,[63] потребує переоцінки його ефективності та доцільності. Виконання цього проєкту почалось у 2016 році з терміном закінчення до 2021 року. Попри роки будівництва та міжнародне фінансування з боку ЄБРР та ЄІБ (304 млн євро), проєкт був призупинений в зв'язку з мінімальним прогресом[64] (наприклад, станція «Музейна» завершена лише на 10%). Однак згідно з затвердженим державним списком поточних проєктів до 2027 року[65] на цей проєкт знов планується виділити 2 млрд грн (12,7% від загальної вартості в майже 16 млрд грн), при цьому на 2028 рік фінансування проєкту не передбачено.

Відповідно до основного напряму фінансування «Запровадження плати за проїзд автомобільними дорогами загального користування державного значення» до ЄПП включили проєкт «Створення національної системи оплати за проїзд дорогами в Україні»[66] з орієнтовною вартістю 7,3 млрд грн. Він має на меті розв'язати проблему стабільного фінансування обслуговування доріг шляхом стягнення збору за важкі транспортні засоби. В СППІ (з посиланням на Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року) для цього напряму запроваджено такий цільовий показник: протяжність автомобільних доріг загального користування державного значення, на яких

[61] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 080825-56D4AC5D, *DREAM*, серпень 2025.

[62] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 080825-3B5D53F5, *DREAM*, серпень 2025.

[63] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 040825-49ACBF24, *DREAM*, серпень 2025.

[64] Економічна правда, Гроші під землю. Чому зупинилося будівництво метро в Дніпрі і коли його відновлять, *Економічна правда,* 14 жовтня 2025.

[65] Міністерство фінансів України, Консолідований перелік публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій єдиного проєктного портфеля публічних інвестицій держави і розподіл публічних інвестицій на їх підготовку та реалізацію на 2026–2028 роки у розрізі джерел і механізмів фінансового забезпечення (станом на 10.09.2025), *Міністерство фінансів України,* вересень 2025.

[66] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код проєкту 070825-862D4887, *DREAM*, грудень 2025.

запроваджений збір плати за проїзд транспортних засобів повною масою 12 т і більше, до кінця 2028 року має сягати 3 112 км. Проте відповідно до Директиви (ЄС) 2022/362,[67] зокрема ст. 7(13), опція стягнення оплати з вантажівок масою 12 тонн існуватиме лише до березня 2027 року. Після цього стягнення оплати має здійснюватись з транспортних засобів повною масою понад 3,5 тонни.

На цьому прикладі ми хочемо звернути увагу на те, що **під час підготовки та ініціювання нових інвестиційних проєктів і програм важливим фактором є їх узгодженість не лише з національними документами стратегічного планування, але й із нормами європейського законодавства**.

Станом на вересень 2025 року в Консолідованому переліку публічних інвестиційних проєктів/програм ЄПП[68] загальна вартість 14 діючих та 1 нового проєктів у транспортному секторі становить 23,3 млрд грн у 2026 році та 50,7 млрд грн у 2026–2028 роках. Фінансування цих проєктів здійснюється за рахунок спеціальної категорії бюджету, кредитів ЄІБ, ЄБРР та урядів країн-членів ЄС. Згідно з оцінками ЄПП загальна вартість цих проєктів становить близько 120 млрд грн. Сектор «Транспорт» у новому ЄПП (який ще формується), за вирахуванням загального обсягу поточних проєктів (120 млрд), становить понад 1,13 трлн грн. Це вже зараз дуже амбітний портфель проєктів. Також варто враховувати, що згідно з Бюджетною декларацією[69] спеціальний фонд очікується дефіцитним, а загальні видатки в середньому перевищуватимуть доходи на 47% у період 2026–2028 років.

У Середньостроковому плані пріоритетних державних інвестицій на 2026–2028 роки[70] максимальна загальна сума державних інвестицій у сфері транспорту на середньостроковий період 2026–2028 роки становить 198,2 млрд грн. Також зазначено про існування 21 діючого проєкту/програми в цьому секторі. Порівняймо, скільки коштів буде виділено на поточні проєкти у 2026 році та який їх максимальний обсяг передбачено в Середньостроковому плані на інвестиції за рік. Згідно з консолідованим переліком поточних інвестиційних проєктів сума коштів, необхідна для поточних проєктів, становить 23,3 млрд грн. Водночас максимально дозволений Середньостроковим планом обсяг інвестицій на 2026 рік — 27,7 млрд грн. Це дає на 2026 рік різницю у розмірі 4,3 млрд грн, яка

[67] EUR-Lex: Access to European Union law, Directive (EU) 2022/362 of the European Parliament and of the Council of 24 February 2022 amending Directives 1999/62/EC, 1999/37/EC and (EU) 2019/520, as regards the charging of vehicles for the use of certain infrastructures, *EUR-Lex*, December 2025.

[68] Міністерство фінансів України, Консолідований перелік публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій єдиного проєктного портфеля публічних інвестицій держави і розподіл публічних інвестицій на їх підготовку та реалізацію на 2026–2028 роки у розрізі джерел і механізмів фінансового забезпечення, *Міністерство фінансів України*, вересень 2025.

[69] Кабінет Міністрів України, Постанова №774 Про схвалення Бюджетної декларації на 2026–2028 роки, *сайт Верховної Ради України*, 27 червня 2025.

[70] Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026–2028 роки, *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*, 1 грудня 2025.

може бути використана для реалізації інших (нових) проєктів у транспортному секторі ЄПП. Ця сума є незначною порівняно з портфелем на понад 1 трлн грн у ЄПП (табл. 7).

Таблиця 7. Сектор ЄПП «Транспорт» — порівняння потреб фінансування діючих проєктів з максимальним обсягом асигнувань згідно з СПППІ.

Стратегічний документ	Максимальний обсяг асигнувань, млрд грн			
	2026	2027	2028	середньостроковий період (2026–2028)
Консолідований перелік поточних інвестиційних проєктів (Мінфін)	23,3	18,4	9,0	50,7
Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026–2028 роки	27,7	92,0	78,5	198,2
Залишок обсягу для розподілу	**4,3**	**73,5**	**69,5**	**147,4**

Позитивний приклад інвестиційної ініціативи в транспортному секторі ЄПП — масштабна програма «Розвиток громадського електричного транспорту та інфраструктури»[71] з очікуваними потребами фінансування 486 млрд грн, що наразі складає майже третину потреб фінансування в цьому секторі ЄПП. Мета програми — не лише відновлення та модернізація міського електротранспорту, що постраждав унаслідок воєнних дій, але й модернізація транспортної інфраструктури для підвищення якості, безпеки й енергоефективності пасажирських перевезень у містах, скорочення шкідливих викидів і наближення українських міст до сучасних європейських стандартів мобільності. Очікується, що фінансування програми формуватиметься з різних джерел: коштів міжнародних фінансових організацій та інших кредитних інституцій, у тому числі коштів урядів інших країни, державного бюджету, а також внесків місцевих бюджетів і власних ресурсів комунальних підприємств.

[71] Система управління публічними інвестиціями DREAM, код програми 060825-ABA4E71D, *DREAM*, грудень 2025.

Висновки

1. Системний виклик формування нового ЄПП — надзвичайно централізований, «згори донизу» характер реформи УПІ. **Формування ЄПП держави наразі відбувається виключно міністерствами, державними підприємствами й акціонерними товариствами з державною участю.**

2. Аналіз стану виконання Плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024–2028 роки[72] показує, що законодавче та методологічне забезпечення реформування УПІ відбувається зі значними затримками. Так, до лютого 2025 року мали схвалити **порядок розроблення галузевих (секторальних) стратегій,** [73] а також провести моніторинг, оцінку результатів їх реалізації та звітування. Станом на зараз порядок не розроблений, як і самі секторальні стратегії.

3. Значні затримки спостерігаються й у сфері розробки **національної системи стратегічного планування.** Концепція національної системи стратегічного планування та план дій для її реалізації мали бути розроблені та схвалені до грудня 2024 року, проте це зробили лише у серпні 2025 року.[74] А розроблення проєкту закону України, яким буде врегульовано питання щодо розбудови національної системи стратегічного планування, заплановано аж на середину 2026 року.

4. Як пілотний ЄПП 2025 року,[75] так і оновлений ЄПП на 2026 рік і далі показали **глибокий розрив між задекларованими потребами та реальними бюджетними можливостями.** Вартість заявлених проєктів і програм у новому ЄПП вимірюється трильйонами гривень, тоді як СПІ та проєкт держбюджету на 2026 рік передбачають лише кілька відсотків від цієї суми. [76] Наприклад, у секторі «Муніципальна

[72] Міністерство фінансів України, Стан виконання Плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024—2028 роки, Міністерство фінансів України, грудень 2025.

[73] Розроблення галузевих (секторальних) стратегій було встановлено структурним маяком під час восьмого перегляду програми в рамках Механізму розширеного фінансування для України (Extended Fund Facility — EEF) з терміном виконання до грудня 2025 року.

[74] Кабінет Міністрів України, Розпорядження № 853-р Про схвалення Концепції національної системи стратегічного планування, *сайт Верховної Ради України*, 13 серпня 2025.

[75] CEE Bankwatch Network, Реформа управління публічними інвестиціями в Україні: аналіз Єдиного портфеля проєктів , *CEE Bankwatch Network*, 7 березня 2025.

[76] CEE Bankwatch Network, Особливості формування Єдиного державного портфеля інвестиційних проєктів та програм на 2026 рік, *CEE Bankwatch Network*, 14 листопада 2025.

інфраструктура та послуги» — близько 2,8 трлн грн проти 5,83 млрд грн граничного сукупного обсягу публічних інвестицій згідно СПІ на 2026–2028 роки.

5. Відчувається **недостатня уніфікованість напрямів фінансування**, що призводить до доволі вільного зарахування проєктів та програм до того чи іншого сектора ЄПП.

6. СІР ухвалює рішення щодо включення проєктів та програм до ЄПП без достатньо зрозумілих для суспільства критеріїв, а **механізм пріоритизації в DREAM практично не впливає на остаточний відбір**.

7. Спостерігається **слабка «зв'язка» між формальною наявністю екологічних/кліматичних вимог і реальною вагою цих критеріїв у відборі** інвестиційних проєктів та програм. Екологічний, кліматичний та соціальний складники в експертній оцінці програм фактично редукуються до одного загального запитання про ризики. Значна частина програм була рекомендована Мінекономіки для включення в ЄПП навіть без належного опису ризиків. За даними DREAM, серед рекомендованих до ЄПП проєктів у 68 випадках не зробили навіть базової оцінки внеску в довкіллєві й кліматичні цілі та базового аналізу відповідності принципу DNSH.

8. Проведений аналіз показує існування проблеми секторальної **класифікації та наявності «розривів» із наднаціональними рамками**. З одного боку, ЄПП задуманий як «вхідна точка» для бюджетного й донорського фінансування, включно з можливостями Ukraine Facility. З іншого — секторальна структура ЄПП/СПІ лише частково «накладається» на логіку Плану України (зокрема, помітна відсутність таких напрямів, як агросектор, підтримка та розвиток МСП, стратегічна промисловість і критична сировина).

Рекомендації

Щоб ЄПП держави перетворився на реалістичний інструмент управління публічним інвестиційним портфелем (**децентралізованим за ініціюванням, зрозумілім та прозорим за рішеннями та «зеленим» за суттю, а не за формою)** та став дієвим «мостом» між державним бюджетом, донорськими інструментами й цілями реформ, необхідно:

- **«прив'язати» ЄПП до реальних фіскальних рамок через СПІ**, який має стати своєрідним «фільтром» — скільки проєктів і програм реально можна профінансувати й завершити під бюджетні ліміти та очікувану макрофінансову допомогу. Також необхідно додати прозорості в систему управління публічними інвестиціями (DREAM) щодо «діючих» проєктів для

відстежування принципу першочергового завершення розпочатих проєктів, закладеного в статті 33-1 Бюджетного кодексу України.[77]

- **зробити пріоритизацію проєктів та програм реальним «фільтром», а не формальністю.** Пріоритизація має приводити ЄПП до реалістичного переліку проєктів, актуальних для країни з обмеженими фінансовими ресурсами, яка потерпає від військової агресії. Для цього потрібні: певна «лінія відсікання» (cut-off) з врахуванням фінансових прогнозів СПІ; стадійність (stage-gate) допуску до ЄПП; обов'язкове ранжування проєктів за суспільною віддачею та готовністю до реалізації.

- **децентралізувати ініціювання проєктів і створити механізм інтеграції регіональних портфелів.** Регіони та громади мають бути повноцінно включені до формування ЄПП. Паралельно держава має розгорнути інструменти підготовки якісних ТЕО та технічну допомогу для локального рівня.

- в системі управління публічними інвестиціями (DREAM) забезпечити **надання інформації щодо «діючих» проєктів** для відстежування принципу першочергового завершення розпочатих проєктів, закладеного в статті 33-1 Бюджетного кодексу України.[78]

- **посилити прозорість рішень CIP і зробити критерії відбору зрозумілими суспільству.** Необхідно оприлюднювати чіткі критерії, протоколи / мотивувальні частини рішень і пояснення щодо відхилення/підтримки ініціатив. Участь стейкхолдерів варто інституціоналізувати через механізми партнерства на кшталт моніторингових комітетів (за аналогією з практикою ЄС).

- **привести кожну інвестиційну ініціативу в ЄПП у відповідність положенням і нормам ЄС acquis** (або принаймні усунути суперечності).

- **інтегрувати екологічні, кліматичні та соціальні критерії як «ключові», а не допоміжні.** Щонайменше базова оцінка DNSH/кліматичного внеску має бути передумовою для рекомендації проєкту до ЄПП, а не факультативною опцією. Той факт, що серед рекомендованих проєктів у 68 випадках відсутня навіть базова оцінка DNSH, вимагає перегляду ваги критеріїв і процедури експертної оцінки.

- **закрити секторальні прогалини та прибрати інвестиційні ініціативи «не на часі».** У муніципальному блоці необхідно передбачити проєкти та програми в таких ключових підсекторах, як управління побутовими відходами та теплопостачання. Програми, які не

[77] Верховна Рада України, Бюджетний кодекс України, *Офіційний вебпортал парламенту України,* грудень 2025.

[78] Верховна Рада України, Бюджетний кодекс України, *Офіційний вебпортал парламенту України,* грудень 2025.

відповідають логіці воєнного часу та пріоритетам відновлення, мають бути вилучені чи відкладені.

- **уникати ухвалення «великих» ризикових рішень та забезпечити додаткові запобіжники для «red flag»-проєктів.** Для ядерних проєктів (включно з добудовою блоків №3,4 ХАЕС) потрібні окремі процедури підвищеної прозорості: повні ТЕО, оцінки альтернатив, довгострокові безпекові/екологічні наслідки, належні консультації та відповідність міжнародним зобов'язанням.
- **уніфікувати напрями фінансування та класифікацію проєктів, щоб уникати дублювань і маніпуляцій.**